

поетичному тексті. При цьому метафора розглядається як один з основних засобів поетичного зображення світу.

Ключові слова: метафора, функціонування, сучасна російськомовна поезія України.

Grigorash A. M. Metaphor in the modern Russian poetry of Ukraine (on the material of the poetic collection of poems, songs and water-colours of Valeria Borysova "Gloria Dei!"). This article found out poetics of V. Borysova, in particular, function of various types of metaphors in the poetic text. Metaphor is regarded as one of the basic techniques of poetic images of the world.

Довгань О. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ІНОМОВНІСТЬ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ПРОЦЕСУ КОМУНІКАЦІЇ

У статті розглядається поняття іномовної комунікації у контексті «діалогу культур».

Ключові слова: комунікація, міжкультурна комунікація, мовна особистість, «діалог культур».

Суспільство – гнучка та динамічна система, яка перебуває у постійному розвитку. Зміни, що відбуваються у ній під впливом ряду перетворень (політичних, соціальних, економічних тощо), суспільний перерозподіл, переосмислення ціннісних орієнтацій, а також перехід на ринкову економіку – чинники, що впливають на всю її вертикаль, змінюючи останню відповідно до нової трансформованої форми. Окреслені фактори впливають не тільки і не стільки, як уже зазначалося, на всі сфери сучасного суспільства, але й на роль та місце людини у ньому, реалізацію її інтелектуального потенціалу [9], відображеного у об'єктивісному та суб'єктивісному ракурсах (маємо на увазі особливості індивідуального сприйняття суб'єктом і суб'єкта, що заломлюються у низці варіацій означеного явища як соціального). Адже будь-який процес з такою антропологічною

константою має соціальну природу, а значить – несе певну інформативність на тлі *комунікації*, яка базується, насамперед, на *сприйнятті*.

Сприймаючи світ, людина виділяє актуальні для неї елементи і згодом мислить ними [6]. Тут слід зазначити, що для всіх інформаційних процесів є характерним проходження інформації ланцюжком – ієрархією кодів усередині певної системи (у даному контексті – між відправником і отримувачем інформації у конкретному комунікативному акті, тобто у процесі внутрішньомозкового або внутрішньокомп'ютерного перекодування інформації). Динаміка цього процесу, індивідуальні особливості комунікантів, лінгвальні та позалінгвальні факти життя – ось ті чинники, що визначають успішність або неуспішність процесу спілкування.

Поняття «комунікація» є об'єктивним засобом динамічного розвитку суспільства й особистості [9], оскільки саме воно дає змогу зрозуміти як «бачать», членують, класифікують, оцінюють світ носії даної мови. Це пов'язано з відмінностями у мовних картинах світу, у моделях сприйняття і обробки інформації кожною мовною спільнотою, яка зберігає, структурує і задає ці моделі для їх (ре)трансляції, що зумовлює мовну і культурну єдність членів даної спільноти [3]. З цього приводу, Т. Белоглазова зазначає, що окрім володіння системою мови і певним набором лексичних одиниць учаснику комунікації необхідно бути ознайомленим з основами *соціокультурного коду* тієї лінгвокультурної спільноти (лінгвокультурного дискурсу) у якій(ому) перебуває інший комунікант [3]. Означений дискурс безпосередньо пов'язаний з *комунікацією як соціальним явищем* (навіть у випадку діалогу сама з собою людина послуговується *соціальною символікою* – мовою, свідомо або підсвідомо використовуючи численні смислові, графічні або кінесичні гіперпосилання під час свого комунікативного акту).

Теоретичними основами вивчення іномовної комунікації є дослідження із: *теорії вторинної мовної особистості* (Г. І. Богін, І. А. Зимня, В. В. Сафонова, С. Г. Тер-Міносова, І. І. Халеева); *теорії спілкування, міжособистісної комунікації* (Н. Тімберген, Дж. Сірл, Б. Рассел, Дж. Остін тощо); *теорії комунікативних процесів* (Б. Г. Ананьев, Г. М. Андреева, Л. В. Беляєва, Л. С. Виготский, В. В. Давидов, А. А. Леонтьєв, А. Н. Леонтьєва, К. Р. Роджерс,

С. Л. Рубінштейн, В. А. Сластьонін, Д. Б. Ельконін); *комунікативного підходу* (В. П. Кузовлев, Н. Ф. Гальскова, Е. І. Матецька); *комунікативної іномовної освіти і розвитку індивідуальності у діалозі культур* (Е. І. Пассов); *лінгвокраєзнавства* (Є. М. Верещагін, В. Г. Костомаров, В. Н. Карташова, Г. Д. Томахін); *лінгвокультурологічного підходу* (В. Н. Теля, В. А. Маслова); *соціокультурного підходу у навчання іноземних мов* (І. В. Анурова, М. В. Баклашкіна, Е. В. Кавнатская, А. П. Кузнецова, О. М. Осіянова, В. В. Сафонова, О. В. Смірнова, С. А. Строхова); *теорії міжкультурної комунікації, інтерсоціального і іномовного спілкування* (Є. М. Верещагін, В. Г. Костомаров, О. В. Лешер, Є. І. Пассов, М. Байрам, Х. Грім, К. Морган, Д. Нойнер, Г. Коптельцова, В. Лідз-Хурвіц, Г. Малецке, І. Мартін, Т. К. Накаяма, Ю. Рот, С. Г. Термінасова, В. П. Фурманова, І. І. Халеєва, Е. Т. Холл, Л. Б. Якушина); *розвитку гуманітарної культури особистості* (М. С. Каган, І. А. Колеснікова, Ю. М. Лотман); *навчання і відношень* (А. А. Бодалев, В. А. Кан-Калик, А. В. Мудрик, В. М. Мясіщев); *розвитку мовної особистості* (Г. І. Богін, В. В. Виноградов, Т. М. Дрідзе, Ю. М. Караулов тощо); *духовних цінностей* (М. М. Бахтін, М. А. Бердяєв, В. С. Біблер, М. С. Каган, М. К. Мамардашвілі); *освоєння діяльності* (Л. С. Виготський, П. Л. Гальперін, В. В. Давидов, А. В. Запорожець, М. Ф. Талізін, Д. Б. Ельконін) та *концепції «діалогу культур»* (М. М. Бахтін, В. С. Біблер).

Концепцію, згідно з якою соціальна організація людських спільнот має комунікативну природу, висунув антрополог ХХ століття К. Леві-Строс, його ідеї підтримав Р. Якобсон. У процесі вивчення форм організації архаїчних соціумів (які зберегли племінний побут і примітивне господарство), Леві-Строс дійшов висновку про те, що взаємодія сусідніх племен і їх інформування про себе одне одного відбуваються шляхом обміну жінками (через шлюбні договори), матеріальними благами, послугами тощо. Саме тому існує принципова («матрична») структурна схожість між мовою, мистецтвами, типами культур. Сучасна теорія комунікації уводить поняття *макрокомунікації*, суб'єктами якої є масові сукупності людей і яка відбувається як взаємодія (діалог або полілог) культур. Тут слід говорити про наявність так званих «інформаційних потоків», що виявляються як певні тенденції або стратегії розповсюдження

інформації у суспільствах етносів, що перебувають у власне макрокомунікації. Означені «потoki» – це варіанти втілення інформаційних концептів, що репрезентуються у *запланованому* або *незапланованому проходженні інформації* диференційованою системою *основних* (офіційні джерела розповсюдження інформації: заходи прес-служб, презентації, виступи тощо) та *периферійних* (неофіційні джерела розповсюдження інформації: різноманітні її «витoki», крадіжки та незаплановані розгалуження під час міжкультурного спілкування тощо) каналів.

Міжкультурне спілкування безпосередньо виявляється у макрокомунікації. Вона відбувається у формах запозичення досягнень іншої культури в сферах побуту, технологій тощо. Як і в міжплем'яних контактах, міжкультурна макрокомунікація, складаючись з маси окремих усвідомлених дій і вчинків конкретних людей, що у результаті може призводити до масштабних і ніким не запланованих наслідків. У випадку одностороннього руху інформаційних потоків їх результати призводять до *експансії* тієї чи іншої *культури у нові регіони*. Так, диференційована структура американського суспільства зазнає численних впливів етносів, що входять до її складу. Показовим у цьому плані є експансія гастрономічної культури Китаю у повсякденне життя американців: наявність того ж таки «печива із пророцтвом», що увійшло до меню сучасного громадянина США некитайського походження. Означена тенденція може мати *експліцитний* або *імпліцитний характер*, прикладом явної експансії може стати історичний факт – використання американцями мови етнічного населення під час Другої світової війни у якості шифру.

У цьому контексті оволодіння хоча б однією іноземною мовою стає вимогою часу, без якої будь-який спеціаліст не може бути актуалізований у дискурсі сучасного інформаційного суспільства, що і зумовило появу нової лінгводидактичної категорії у педагогіці вищої школи – «*вторинної мовної особистості*» (за термінологією О. Коренькова [10]). Як зазначає З. Томаєва [8], в умовах науково-технічної революції, яка постійно розвивається і збагачує людство новими знаннями, оволодіння іноземними мовами стає засобом інформаційного обміну між країнами і народами, набуваючи з кожним роком усе більшого значення. Вчена також зауважує, що такі актуальні питання сучасності як боротьба за мир, розвиток

політичних і економічних зв'язків, наукових і культурних контактів між різними країнами, не можуть бути вирішені у повній мірі без практичного застосування іноземних мов як у сфері усного, так і письмового засобу інформації [8]. Оскільки для комунікантів (ким би вони не були) не настільки важливо на якому саме рівні – «мовному», «дискурсивному» або «поведінковому» – сталася комунікативна невдача, головним є те, що комунікація не відбулася [3].

Успішність / неуспішність комунікації зумовлена рядом причин, серед яких основним є те, що її процеси неоднорідні: поряд з класичними видами комунікації (які знаходяться у світлому полі свідомості і характеризуються наявністю адресата і адресанта, наміром передати інформацію, а також наявністю зворотного зв'язку) бувають несвідомі комунікативні процеси, що діють незалежно від наміру і свідомості адресанта. Існують також процеси комунікації усередині організму, а також усередині природного або штучного інтелекта, нарешті, бувають процеси «надсвідомої» комунікації, що належать до рівня груп і спільнот й вивчаються у антропології та соціології. Окрім того, є власне індивідуальні чинники, які здійснюють саме не «фоновий» (до цього класу належить вищезначене, характерне для класичної комунікації між представниками одного етносу, а також некласичної: врахування особливостей країни, її традицій тощо), а «основний» (політичні, релігійні вподобання, фізіологічні або фізичні параметри тощо) вплив на перебіг комунікації.

Нерозуміння окреслених тенденцій призводить до комунікативних невдач, які пов'язані не з суто «мовними» помилками, а з дискурсивними огріхами, які зумовлені незнанням актуальних аспектів культури того суспільства мовою якого ведеться спілкування, і у випадку, коли норми й правила традиційної для даної країни культури автоматично переносяться на іншу (чужу) мову і культуру, ховаючи, таким чином, непізнаний смисл, вкладений співбесідником [3]. Таким чином, ця неспіввимірність смислу і форми мови іномовного учасника комунікації складає не стільки мовну, але культурологічну, або навіть лінгвопсихологічну проблему іномовної комунікації.

Оскільки іномовна комунікація займає на сьогодні провідну роль і є об'єктивним засобом не тільки міжособистісного, але і міжнаціонального, міждержавного, міжнародного спілкування, її

функції, як і іноземної мови загалом, породжуються й активізуються тими процесами, що відбуваються в економічній, духовній, зовнішньополітичній діяльності суспільства. Іноземна мова набуває нових міждисциплінарних функцій, забезпечуючи сформованість уявлень про відмінність і подібність культур, єдності гуманістичних цінностей людей різних мовних спільнот; оволодіння нормами моралі і толерантної поведінки, гнучке використання комунікативних стилей, стратегій і тактик, націлених на співробітництво, що дозволить майбутньому спеціалісту будь-якої спеціалізації самоактуалізуватись у обраній сфері діяльності, бути мобільним і адекватним по відношенню до світу, що постійно змінюється [3]. Підхід до іномовної комунікації як до джерела професійної компетентності не новий по суті, але акцент на тому, що оволодіння нею є необхідним для спеціаліста будь-якого профілю, а не тільки мовного, сформувався нещодавно. С. Велединська [4] зазначає з цього приводу, що професіограму сучасного спеціаліста складають не тільки спеціальні знання, але і ряд нетрадиційних, так званих «м'яких» (*soft skills*), або гуманітарних, якостей та компетенцій.

Питання іномовної комунікації також нерозривно пов'язане з поняттями «*професійної соціо-культурної комунікації*» (А. Гаріпова [1, 2]) та «*лінгвогуманітарної культури спеціаліста*» (Т. Белоглазова [3]). Означені поняття позначають інтегративну освіту особистості, якій притаманні сукупність загальнолюдських ідей і цінностей, готовність служити людям й суспільству у вирішенні соціально-моральних проблем, а також володіння універсальними засобами пізнання і творчих дій. Слід сказати, що з означеною проблемою безпосередньо пов'язане питання навчання студентів іноземних мов. Адже, іноземна мова, на відміну від інших навчальних дисциплін, є одночасно метою і засобом навчання. Так, якщо всіма іншими предметами студент оволодіває *за посередництва мови*, як інструменту, знаряддя, то у процесі оволодіння *самою мовою* виникає проблема поступового, керованого ззовні, освоєння легших засобів і способів функціонування мови, аби з їх допомогою освоїти складніші. Саме тому, кінцева мета навчання іноземної мови у мовних вузах полягає у повному оволодінні нормами іноземної мови у її усній та писемній формах, отриманні теоретичних знань про мову, що вивчається і уміння користуватись ними як практично, так і теоретично [8].

Отже, в сучасних умовах, коли народи різних країн прагнуть до взаєморозуміння, розширюються державні і особисті контакти, збільшується обмін інформацією, іноземна мова стає засобом спілкування, оволодіння яким може забезпечити безпосередній доступ до іномовної культури і діалогу культур [8]. Компетентність будь-якого спеціаліста постає не тільки системою його професійно-значущих знань (*професійною компетентністю* або професійною соціо-культурною комунікацією), але й *інокультурною компетенцією* (вмінням спілкуватись у різноманітних ситуаціях комунікативного процесу та вибудовувати логічне за формою і змістом висловлення, користуючись нормами мовленнєвої поведінки, характерними для країни мови, що вивчається; розширенням знань про історичні, культурні і літературні традиції зарубіжних країн, де побутує мова; переоціненням історії та культури власної країни; пізнання себе та оточуючого світу [5]). Останнє – найважливіше, оскільки дає змогу побачити свій етнос у дзеркалі іншої культури, що, своєю чергою, продукує прогнозування можливих стратегій його розвитку й оцінку їх доцільності та продуктивності. Г.Шевцова [11] означає це явище як «інтегрування особистості в національну і світову культуру з метою формування полікультурної мовної особистості». Пріоритетні напрями у оволодінні інокультурної мовної дійсності визначаються ціннісними відношеннями особистості і формування способів професійно значимої діяльності, що й складає основу іномовної компетентності [7].

Проблема іномовної комунікації носить складний й інтегрований характер, вирішення якого потребує міждисциплінарного підходу, об'єднання досвіду таких наук як: лінгвістика, соціологія, психологія, етнографія тощо. Комплексний диференційований підхід до означеної проблеми – ключ до її вирішення. Оскільки, в умовах глобалізації та інтеграції наукової, технічної, культурологічної, етнологічної та психологічної тощо парадигм знання іноземної мови – запорука благополуччя та актуалізованості особистості як професіонала і розроблення основоположного аспекту цього питання – іномовної комунікації потребує подальших досліджень і є вимогою часу.

Література:

1. Гарипова А. А. Иноязычная коммуникация : монография / А. А. Гарипова. – Уфа: Вост. ун-т, 2008. – 232 с.

2. Гарипова А. А. Иноязычная коммуникация как фактор конкурентоспособности специалиста неязыкового профиля на рынке труда / А. А. Гарипова // Учёные записки Российского государственного социального университета. – 2009. – Т.2, № 7. – С. 10–15.

3. Белоглазова Т. В. Иноязычная коммуникация в процессе формирования лингвогуманитарной культуры студентов : дис. ... канд. филол. наук : 13.00.08. / Т. В. Белоглазова. – Сургут, 2009. – 148 с. : [Электронный ресурс] / Т. В. Белоглазова. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/inoyazychnaya-kommunikatsiya-v-protseste-formirovaniya-lingvogumanitarnoi-kultury-studentov-> – Заголовок с экрана.

4. Велединская С. Б. Иноязычная профессиональная коммуникация как ключевой элемент гуманитарной подготовки инженера будущего : [Электронный ресурс] / С. Б. Велединская. – Режим доступа:

[http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:p_XOtBCxLBMJ:www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/01/image/86-](http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:p_XOtBCxLBMJ:www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/01/image/86-95.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESjEBp3gAGl9nGZrBCoq34PO64jNFeXRnughAtN9h22TsiI8k88oB68QiY6T4H0QblCNyfi54WcB8qS-DAnlS6ZEXGzWjEVYU3BK7mwYdjVYztd9bjKP_ljMQrjHtDqVMb_rhhFT&sig=AHIEtbQQF6ITJxakC1jYo-f6SDNRmGjVeg.)

[95.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESjEBp3gAGl9nGZrBCoq34PO64jNFeXRnughAtN9h22TsiI8k88oB68QiY6T4H0QblCNyfi54WcB8qS-DAnlS6ZEXGzWjEVYU3BK7mwYdjVYztd9bjKP_ljMQrjHtDqVMb_rhhFT&sig=AHIEtbQQF6ITJxakC1jYo-f6SDNRmGjVeg.](http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:p_XOtBCxLBMJ:www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/01/image/86-95.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESjEBp3gAGl9nGZrBCoq34PO64jNFeXRnughAtN9h22TsiI8k88oB68QiY6T4H0QblCNyfi54WcB8qS-DAnlS6ZEXGzWjEVYU3BK7mwYdjVYztd9bjKP_ljMQrjHtDqVMb_rhhFT&sig=AHIEtbQQF6ITJxakC1jYo-f6SDNRmGjVeg.) – Заголовок с экрана.

5. Джалалова Э. Л. Иноязычная коммуникация на уроках и вне урока : [Электронный ресурс] / Э. Л. Джалалова. – Режим доступа:

http://moulic23p.ucoz.ru/publ/anglijskij_jazyk/inoyazychnaja_kommunikacija_na_urokakh_i_vne_uroka/3-1-0-5. – Заголовок с экрана.

6. Заседателяева М. Г. Репрезентация концепта «иноязычная компетенция» в российском методическом дискурсе : [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:zGtVzGH9r6sJ:www.lib.csu.ru/vch/198/004.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESgtOggvHLHyM-gkt_SdIs1q7piZ1MMp_0eIISONhOOHKM2P6hS3EIet4GT0f-

RuFz5u9FK4OT7hPMsshotPVSBnZfTbpa4QibR0RmeiWRNpDMOgR2553Tj6qSRaVwNQksMgwemvS&sig=AHIEtbQC6PdUo30_oVxgsscEmwzUubAvVA. – Заголовок с экрана.

7. Сахарова Н. С. Развития иноязычной компетенции студентов университета : [Электронный ресурс] / Н. С. Сахаров. – Режим доступа:

<http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:7hGI7GGsQXEJ:www.orenport.ru/images/img/kiryakova/aksiologiya/pdf/saharova.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESgdpvMyHx4l2Zlczm4NFLsQrw8NlrIDRv4vzmbpbmRkeY2-hT22gmOix28pVqQl8KB36-fMeKwZsJDRjyYSBcKqANLU9T1ab8KNQZnPvIGYRXEKPNQJoiR5wfrZC4RiSRHAFgK7&sig=AHIEtbT0oaOxUK3b3ObdT2VDmtozQjwfmfw>

. – Заголовок с экрана.

8. Томаева З. Г. Педагогическая иноязычная коммуникация как средство формирования профессионализма будущих преподавателей иностранного языка : дис. канд. филол. наук : 13.00.01. / З. Г. Томаева. – Владикавказ, 2003. – 170 с. : [Электронный ресурс] / З. Г. Томаева. – Режим доступа:

<http://www.dissercat.com/content/pedagogicheskaya-inoyazychnaya-kommunikatsiya-kak-sredstvo-formirovaniya-professionalizma-bu>.

– Заголовок с экрана.

9. Фатыхова Л. А. Рецензия на монографию А. А. Гариповой «Иноязычная коммуникация» (УФА Восточный университет, 2008. – 13,5 п.л.) : [Электронный ресурс] / Л. А. Фатыхова. – Режим доступа:

<http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:TGF86mUoLeOJ:www.work.vegu.ru/vegu/vestnik/DocLib/%25D0%25A0%25D0%25B5%25D1%2586%25D0%25B5%25D0%25BD%25D0%25B7%25D0%25B8%25D1%258F.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESgKRXMiXJcpLBnJEh71XKMOrlxC9fz1U9d6nThouXJJeas4c-AMkVtHhYajtvk6pdNJMjVI27hfbufPCa8vjYmoO90S5nJl36Qw-aqgwd6JBoUq5g6NM4cGY35rrQsaD2k6qcJl&sig=AHIEtbQKUE4vkg-5uvzwBUto9T7EM8U85Q>

– Заголовок с экрана.

10. Филология, лингводидактика и иноязычная межкультурная коммуникация : [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:UukNFipBwwAJ:www.volpi.ru/files/science/science_conference/8npps/sbornik8.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESjZrhvh9yQq24trrjAppGI6Sqm3cNyAOwfQm6uG_3ffYUuGFp_WgzEku2sDSXud8yqIzVtrmyy3y211MazHhx6HiiHkliYgCrrG-kovusaIffar1CMVyRit4si_gVGzPib_tvG_&sig=AHIEtbTReLr0jAYczaRiBW5C-wz0F9v-mA. – Заголовок с экрана.

11. Шевцова Г. В. Прагматика профессионального знания в образовательной парадигме высшей технической школы : лингвистический аспект : [Электронный ресурс] / Г. В. Шевцова. – Режим доступа: http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:TU0CMZkhi3cJ:www.zpu-journal.ru/zpu/2008_4/Shevtsova.pdf+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F&hl=ru&gl=ua&pid=bl&srcid=ADGEESjdZTdp8WzJR00Z5kjsJL4zKiuxcB71yJiUUR92vbjgdg9HSvgdMyBsAJSKFuy7ZRMrqovPh2JyoCaGlvhftN-KrfRZBj8PaLVhU6OMxbyy8b82X79YiqYJXHwNdScbXJzHD_wl&sig=AHIEtbSMaLxujJd1GymOPIB9QqWA473UHQ. – Заголовок с экрана.

Довгань А. В. Иноязычие как фактор успешности процесса коммуникации. В статье рассматривается понятие иноязычной коммуникации в контексте «диалога культур».

Ключевые слова: коммуникация, межкультурная коммуникация, языковая личность, «диалог культур».

Dovgan A. V. Foreign language as a factor in success of communication process. This article discusses the concept of foreign language communication in the context of «dialogue of cultures».

Keywords: communication, intercultural communication, linguistic identity, «dialogue of cultures».